

Valtiovarainministeriölle

Lausuntopyyntönnö: VM013:00/2020, VN/819/2020x, 19.8.2021

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAEIKSI ERÄIDEN RAJAT YLITTÄVIEN HYBRIDIJÄRJESTELYIDEN VEROTUKSESTA ANNETUN LAIN JA TULOVEROLAIN 9 JA 10 §:N MUUTTAMISESTA

Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä "Asianajajaliitto") kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi eräiden rajat ylittävien hybridijärjestelyiden verotuksesta annetun lain ja tuloverolain 9 ja 10 §:n muuttamisesta ("HE-luonnos").

Lausuntonaan Asianajajaliitto esittää seuraavaa:

Yleistä

Ehdotetuilla lakimuutoksilla on tarkoitus saattaa kansallisessa lainsäädännössä voimaan neuvoston direktiivi (EU) 2017/952 direktiivin (EU) 2016/1164 muuttamisesta (jäljempänä "direktiivi") siltä osin kuin on kyse käänteisten hybridien verokohtelun eroavaisuuksista. Muutokset esitetään toteutettavaksi muutoksin eräiden hybridijärjestelyjen verotuksesta annettuun lakiin (jäljempänä "hybridilaki") ja tuloverolakiin. Kyseinen sääntely on saatettava jäsenvaltioissa kansallisesti voimaan viimeistään 31.12.2021 ja sitä on sovellettava 1.1.2022 alkaen.

Asianajajaliitto kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetut lakimuutokset eivät pane täytäntöön direktiiviä sen sanamuodon edellyttämällä tavalla, koska verovelvolliseksi ei ole säädetty käänteistä hybridiyksikköä, vaan sen rajoitetusti verovelvollinen yhtiömies. Asianajajaliitto yhtyy HE-luonnoksen perusteluihin siltä osin, että yhtymien verovelvollisuuden laajentaminen sopisi huonosti Suomen verojärjestelmään. Asianajajaliitto katsoo, samoin kuin aiemmin hybridilain säätämistä koskevaan hallituksen esitykseen antamassaan lausunnossa¹, että direktiivi tulee saattaa voimaan kansalliseen lainsäädäntöön Suomen verojärjestelmän perusperiaatteiden mukaisesti. Muunlainen lopputulos aiheuttaisi tarpeetonta hallinnollista taakkaa niille kotimaisille yhtymille, joihin sääntely mahdollisesti soveltuisi ja joiden pitäisi tuolloin yksityiskohtaisesti selvittää yhtiömiehiinsä soveltuvaa verokohtelua. Yhtiömiehillä itsellään on tähän parhaat mahdollisuudet, minkä vuoksi Asianajajaliitto pitää nyt omaksuttua ratkaisua tarkoituksenmukaisena.

Asianajajaliitto toteaa, että ehdotettujen lakimuutosten soveltamisalaan kuuluvat käytännön soveltamistilanteet tulevat todennäköisesti olemaan erittäin harvinaisia. Käytännössä suomalaisten yhtymien yhtiömiehiä pääsääntöisesti verotetaan Suomesta saadusta tulosta voimassa olevan kansallisen lainsäädännön perusteella. Ehdotetut lakimuutokset tulevat siten käytännössä soveltumaan lähinnä tuloverolain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettujen pääomasijoitustoimintaa harjoittavien kommandiittiyhtiöiden rajoitetusti verovelvollisiin äänettömiin yhtiömiehiin, jos ne poikkeuksellisesti täyttävät ehdotetun hybridilain uuden 8a §:n soveltamisedellytykset.

¹ Asianajajaliiton lausunto dnro 18/2019, 15.8.2019

Suhde tuloverolain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettuun pääomasijoitustoimintaa harjoittavaan kommandiittiyhtiöön

Koska ehdotettu sääntely kohdentuu erityisesti pääomasijoitustoimintaa harjoittavien kommandiittiyhtiömuotoisten rahastojen rajoitetusti verovelvollisiin yhtiömiehiin, tulisi hybridilain uuden 8 a §:n 5 momentin sisältämän poikkeuksen suhde tuloverolain sanottuun säännökseen olla mahdollisimman selvä.

Tuloverolain 9 §:n 5 momentti edellyttää, että pääomasijoitustoimintaa harjoittavan kommandiittiyhtiön on oltava vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu vaihtoehtorahasto.

HE-luonnoksen perusteella on epäselvää, miksi hybridilain uudessa 9 a §:n 5 momentissa asetetaan lisämääreeksi se, että vaihtoehtorahaston on oltava "laajaomisteinen". HE-luonnoksen perusteluiden mukaan laajaomisteisuudella tarkoitettaisiin sitä, että vaihtoehtorahastolla olisi AIFM-direktiivin mukaisesti useita sijoittajia. Koska rahasto ei ole vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu vaihtoehtorahasto, mikäli siinä ei ole laissa tarkoitettulla tavalla useita sijoittajia, ei ehdotetulla sanamuodolla "laajaomisteinen" olisi mitään itsenäistä merkitystä, vaan sen aineellisoikeudellinen merkitys sisältyisi jo siihen, että kysymyksessä on oltava vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu vaihtoehtorahasto. Ehdotetulla sanamuodolla ei siten tältä osin ole itsenäistä sisältöä, mikä johtaa tarpeettomaan tulkinnanvaraisuuteen.

Edelleen hybridilain uudessa 9 a §:n 5 momentissa asetettaisiin lisämääreeksi se, että vaihtoehtorahastolla tulisi olla "hajautettu arvopaperisalkku". Hajautetun arvopaperisalkun sisältämän arvopaperin käsitteen osalta HE-luonnos viittaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n määritelmään arvopaperista sekä kiinteistörahastolain 3 §:n määritelmään kiinteistöarvopaperista. Käytännössä tuloverolain 9 §:n 5 momentin soveltamisalan piirissä olevat pääomasijoitusrahastot sijoittavat pääsääntöisesti osakeyhtiöiden osakkeisiin sekä lainoihin, eli arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n mukaisiin arvopapereihin. Arvopaperin määritelmällä ei näin ollen ole poikkeuksen soveltamisalan kannalta käytännössä erityistä merkitystä.

Ehdotetussa sanamuodossa asetetaan myös vaatimus arvopaperisalkun "hajauttamisesta". HE-luonnoksessa todetaan, että tältä osin tarkoitettaisiin sitä, että vaihtoehtorahaston sijoitustoiminnassa otettaisiin huomioon riskien hajauttamisen periaate. Epäselväksi jää, tarkoitetaanko vaadittavalla hajauttamisella maantieteellistä hajauttamista, omaisuuslajien välistä hajauttamista vai esimerkiksi salkkuun sisältyvien yksittäisten sijoitusten kokoa koskevaa hajauttamista, taikka mahdollisesti useampaa näistä. Koska vaihtoehtorahastoja koskeva sääntely ei nykyisellään sisällä hajauttamisen vähimmäisvaatimuksia tai määritelmää, ehdotettu sanamuoto johtaa epäselvyyteen siitä, mitkä vaihtoehtorahastot täyttävät mainitun hajauttamista koskevan vaatimuksen. Lisäksi rahaston kuuluminen vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain soveltamisalaan osoittaa jo itsessään sitä, että rahastolla on määritelty sijoituspolitiikka, joka sisältää hajauttamismääräyksiä.² HE-luonnoksen perusteella jää näin ollen epäselväksi, mitä riskien hajauttamisen periaatteella tarkoitetaan ja onko tarkoituksena rajata osa vaihtoehtorahastoista poikkeuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

Olisi toivottavaa, että ehdotetun hybridilain 9 a §:n 5 momentin sanamuotoa muutettaisiin poistamalla siitä edellä mainitut lisämääreet, etenkin siksi että HE-luonnoksessa ehdotetulla tavalla sääntely tulee sovellettavaksi pääomasijoitusrahastojen rajoitetusti verovelvollisiin yhtiömiehiin, joiden on kotimaisia ta hoja vaikeampaa selvittää suomalaisen lainsäädännön sisältöä ja tulkintaa. Lisäksi vero-oikeudellisen le galiteettiperiaatteen toteutuminen edellyttää, että verosta säädetään lailla.

---

² ESMA/2013/611, s. 7

Koska esimerkiksi Irlanti on katsonut, että vaihtoehtorahastot täyttävät direktiivin vaatimukset ilman erityisiä lisämääreitä, voitaisiin vastaava tulkinta hyvin omaksua Suomessakin. Tämä ratkaisu selventäisi huomattavasti poikkeuksen soveltamisalaa ja näin poistaisi tulkintaepävarmuuden säännöksen soveltamisalan osalta. Jollei tällaista ratkaisua omaksuta, tulee lain sanamuotoa vaihtoehtoisesti täsmentää lisäämällä säännökseen "hajautetun arvopaperisalkun" määritelmä ja hallituksen esityksen perusteluihin tältä osin kiinnittää lisäksi erityistä huomiota.

Helsingissä 10. syyskuuta 2021

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

Hanna Räihä-Mänttyharju
Suomen Asianajajaliiton puheenjohtaja, asianajaja

LAATIIJA

Asianajaja Samu Lassila, Asianajotoimisto Krogerus Oy, Helsinki

Suomen Asianajajaliiton lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 120 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu vero-oikeuden asiantuntijaryhmässä.